

«جام جم» در آستانه روز بصیرت و میثاق امت با ولایت بررسی می‌کند

راهکارهای تبیینی رهبر انقلاب برای توسعه فرهنگی

علیرحمیمی
نویسنده و منتقد

ایران، تعیین سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در همه حوزه‌ها و نیز نظارت بر حسن اجرای آنها از جمله وظایف رهبری است. با توجه به این جایگاه، تبیین و توجه به سیاست‌های کلان ایشان که گاه در قالب رهنمودها به متولیان و دست‌اندرکاران حوزه‌های مختلف ارائه می‌شود، از موضوعات مهمی است که باید در برنامه‌ریزی‌های توسعه‌ای کشور، بسان یک نقشه راه همواره مورد توجه قرارگیرد. همزمان با روز بصیرت و میثاق امت با ولایت، فرمست را غنیمت می‌شماریم و با تمرکز بر بیانات و رهنمودهای رهبر معظم انقلاب در حوزه فرهنگ و هنر، این حوزه را مورد توجه قرار می‌دهیم. بی‌شک سیاست‌ها، نظریه‌ها و آموزه‌های ایشان، نقشی مهم در پشتیبانی از سیاست‌ها و برنامه‌ها دارد و هدایت‌کننده برنامه‌ها و اقدامات خواهد بود.



خبر

کنگره شعر «ایثار» به همت مجمع شاعران اهل بیت (ع) برگزار می‌شود و علاقه‌مندان تا ۱۵ بهمن‌ماه فرصت دارند، آثار خود را به این کنگره ارسال کنند.

این کنگره با همکاری مجمع شعرای آئینی کمیت قزوین با موضوعات شهدا و ایثارگران، مادران و همسران معظم شهدا و بانوان عاشورایی، سبک زندگی در مکتب فاطمی، شهدای امنیت، نخبگان علمی و جهاد تبیین، شهید حاج قاسم سلیمانی و شهدای مدافع حرم،

برگزاری کنگره شعر «ایثار»

فرهنگ از نگاه رهبری

در نگاه رهبری، مهم‌ترین ویژگی یک جامعه که نشان از خودآگاهی جامعه دارد مبتنی بر فرهنگ است. به همین دلیل فرهنگ را اساس هویت جامعه و بقای یک تمدن را ناشی از پشتیبانی و تضمین فرهنگی آن بیان می‌کنند؛ «فرهنگ، هویت یک ملت است. ارزش‌های فرهنگی روح و معنای حقیقی یک ملت است.» از نگاه رهبری، «فرهنگ یعنی باورهای مردم، ایمان مردم، عادات مردم، آن چیزهایی که مردم در زندگی روزمره با آن سر و کار دائمی دارند و الهام‌بخش مردم در حرکات و اعمال آنهاست.» به اعتقاد ایشان «... فرهنگ هویت یک ملت است. ارزش‌های فرهنگی روح و معنای حقیقی یک ملت است. همه چیز مرتب بر فرهنگ است. فرهنگ حاشیه و ذیل اقتصاد نیست، حاشیه و ذیل سیاست نیست، اقتصاد و سیاست حاشیه و ذیل بر فرهنگ‌اند؛ به این باید توجه کرد...»

کتاب «کهکشان نیستی» به قلم محمدهادی اصفهانی برای اولین‌بار در سال ۱۳۹۹ منتشر شد. این کتاب براساس زندگی آیت‌ا... سیدعلی قاضی طباطبایی نوشته شده و روایتی است که زندگی او را به زیبایی تشریح می‌کند. نویسنده داستان را از ۲۷ سالگی مرحوم قاضی آغاز کرده و این اثر، شامل ۲۵ بخش است که هر یک از آنها با آیه‌ای از قرآن آغاز می‌شود. هرچند داستان ساخته ذهن نویسنده است اما تلاش شده تا مستندات و وقایع حقیقی زندگی آیت‌ا... قاضی طباطبایی حفظ و تصویر درستی از زندگی، دستاوردها و ارزش‌های بزرگ و مهم خلق‌شده توسط ایشان به مخاطبان نشان داده شود. در انتهای کتاب، بخش‌هایی تحت عنوان سفارش‌ها، دستورات و منابع و مستندات آورده شده است. این بخش‌ها به خواننده کمک زیادی در شناخت ایشان خواهد کرد.



همچنین افراد معرفی‌شده در این کتاب؛ نه از یک طبقه و جایگاه اجتماعی برخوردار بودند و نه این‌که همه از دوستان‌دان ایشان؛ بلکه افرادی هستند که نیت قتل آقا را در سر دارند و همین تنوع در انتخاب افراد، باعث جذاب به نظر رسیدن این اثر شده است. ویژگی مورد نیاز برای خواننده این اثر این است که باید شیعه و معتقد به عرفان خاص شیعی باشد، چراکه قاضی در زمان خود غریب بود و در مقابل او بسیار جهم‌گیری می‌شد.

بخشی از وصایای آقای قاضی «نماز را بسازی نکند، اول وقت به جا بیاورید با خضوع و خشوع؛ اگر نماز را حفظ کردید، همه چیزتان محفوظ می‌ماند و تسبیح صدیقه کبری سلام... علیها و آیه‌الکرسی در تعقیب نماز ترک نشود.» از مستحبات، در تعزیه‌داری و زیارت حضرت سیدالشهدا (ع) مسامحه ننمایید. روضه هفتگی ولو دوسه نفر باشد، اسباب گشایش امور است و اگر از اول عمر تا آخرش در خدمات آن بزرگوار از تعزیت و زیارت و غیرهما به جا بیاورید، هرگز حق آن بزرگوار ادا نمی‌شود. اگر هفتگی ممکن نشد، دهه‌اول محرم ترک نشود.»

زن و خانواده در سلوک علما «کهکشان نیستی» از جوانی مرحوم قاضی، سن ۲۷ سالگی او و سفر ایشان به نجف شروع می‌شود و تا پایان عمر پربرتک ایشان را دربر می‌گیرد. این کتاب دارای بخش‌های مختلفی است که یکی از این بخش‌ها، زندگی خانوادگی ایشان است. خوشبختانه از احوالات شخصی ایشان، مکتوباتی باقی مانده؛ مانند نامه‌هایی که ایشان به تبریز می‌فرستادند و از جست‌وجو میان آنها می‌توان به وضعیت درونی خانوادگی ایشان پی برد. زمانی که همسر یک مرد الهی با او همراهی می‌کند، به یقین او را به وصول الی‌ا... و موفقیت در زندگی و کار هدایت می‌کند. نقش زن در اجتماع در درجه اول در همراهی با همسرش خلاصه می‌شود. امروزه نگرش‌های فمینیستی این‌گونه است که زن را صرفا در خارج از خانواده خلاصه و تعریف می‌کنند و مادری و همسر بودن را اجحاف در حق زن می‌دانند.

فرهنگ شهادت و ایثار، رسالت امروز و افق آینده و شهدا و ایثارگران برگزار می‌شود. این کنگره در سه بخش شاعران سراسر کشور، شاعران سایر کشورها در زبان‌های انگلیسی، عربی و اردو و همچنین شاعران خانواده شهدا و ایثارگران در چهار قالب کلاسیک، نو و نیمایی، سرود، ترانه و تصنیف و ذهن و زبان کودک و نوجوان برگزار خواهد شد. در این کنگره به برگزیدگان اهل هر قالب شعری ۱۰ میلیون

۲

نکته دیگری که به نگاه معرفتی رهبر به عرصه فرهنگ اشاره دارد، باید در نقش و جایگاه فرهنگ در توسعه رصد کرد. موضوعی که بارها در توصیه به مسئولان و کارگزاران فرهنگی بدان تاکید کرده‌اند. ایشان در یکی از بیانات خود می‌فرمایند: «فرهنگ یک ملت است که می‌تواند آن ملت را پیشرفته، عزیز، توانا، عالم، فناور، نوآور و دارای آبروی جهانی کند.» موضوع مهمی که باگذری بر فعالیت‌های استعمار فرهنگی به راحتی می‌توان بر آن صحنه نهاد، همان‌گونه‌که خودایشان نیز آن را مورد تاکید قرار داده‌اند؛ «تمرکز دشمنان بر روی فرهنگ بیشتر از همه جاست. چرا؟ به خاطر تأثیر زیادی که فرهنگ دارد.» به همین دلیل هم از فرهنگ به عنوان اولویت مهم کشور یاد می‌کنند و تاکید دارند «باید به مسأله فرهنگ نگاه مدبرانه داشت.»

«جام جم» در روز بصیرت کتاب ک

روایتی مدرن از سید

آیا زندگی آیت‌ا... قاضی طباطبایی س

تعبیر امروزی‌ها نمی‌توانیم با ماجراهای فکری و حرکت‌های معنوی آنها همذات‌پنداری کنیم. «کتاب کهکشان نیستی برخاسته از فطرت آدم‌هاست. ساختار و فرم به‌گونه‌ای طراحی‌شده که مخاطبان قدم به قدم با شرایط خودشان، شخصیت‌های مختلفی را که شاهد و ناظر یک بستر تاریخی بوده‌اند، مشاهده و با آنها همذات‌پنداری کنند...» در این کتاب ارجاعات و نشانه‌های بسیاری از متون قدیم و جدید وجود دارد که نویسنده در پایان کتاب با ارائه بخش اسنادی به آنها اشاره کرده و درواقع از آنها رمزگشایی کرده است اما در ادبیات داستانی دینی کهکشان نیستی از نظر فرم یک‌ه‌تاز، نو و بدیع است. فرمی نوین برای روایتگری داستان‌های دینی بنا نهاده‌شده که هم قابلیت رمان را داراست، هم قابلیت اسنادی دارد و هم با مخاطب همذات‌پنداری کرده و تا پایان در این سفر معنوی همراه راوی و قصه می‌شود. محمدهادی اصفهانی نویسنده کتاب کهکشان نیستی می‌گوید: «... برای طراحی این ساختار از منابع مختلفی الهام گرفته‌ام. الهام اول از روایات اهل بیت (ع) است. حدیث کسا شاهد مناسبی برای این موضوع است. در نقل‌های شیعه حضرت صدیقه طاهره (س) راوی این حدیث هستند، طریق و شیوه نقل شاهکار و تأثیرگذار است و مخاطب را مستقیما وارد فضای مواقع می‌کند. همچنین حدیث شریف دیگری به نام «نورانیت» از امیرالمومنین (ع)

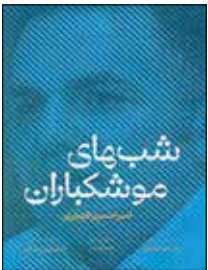
اما موضوع این است که گذشتگان ما برخلاف این جریان فکر و زندگی می‌کردند. این امر تنها در زندگی آقای قاضی خلاصه نمی‌شود. حضرت زهرا(س) و همسران ائمه و همچنین علما همین خط مشی را داشتند و پشتوانه آرامش در خانواده بودند. «اشاره به کلام امام‌(ره) که فرمودند: مرد از دامن زن به معراج می‌رود». درباره عمامه بستن ایشان آمده است که مرحوم قاضی هرقوت می‌خواستند عمامه را بر سرشان بگذارند، دو دستی آن برمی‌داشتند، می‌پوسیدند و بر سر می‌گذاشتند. در وقت خواب نیز گاه می‌خواستند عمامه را از سر بردارند، آن را دو دستی برمی‌داشتند، می‌پوسیدند و در کناری می‌نهادند و می‌فرمودند: حرمت عمامه واجب است، عمامه تاج رسول... است. عمامه تاج فرشتگان است. در این کتاب خواننده قدم به قدم با زندگی و سلوک یک عارف بزرگ همراه شده و راهی یک سفر درونی؛ از پرسه‌زنی در کوچه‌های نجف تا خواندن نماز در مسجد سهله می‌شود. سطر به سطر کتاب مخاطب را به خلسه‌ای عمیق و شیرین می‌برد، او دوست ندارد هیچ پایانی داشته باشد و هرچه جلوتر می‌رود دل بریدن از کتاب، برایش سخت‌تر خواهد شد.

ویژگی‌های اصیل ادبیات دینی یکی از اشکالات مهم در ادبیات داستانی دینی ایران این است که نویسندگان از ساحت تجربه داستانی-روایی، دور بوده‌اند اما «کهکشان نیستی» با ساختار و فرم روایی اش نشان داد که اتفاقا یکی از ویژگی‌های اصیل ادبیات دینی است. استفاده از راویان متعدد در این رمان اتفاقا با ساختار نیز همخوانی کامل دارد. زیرا حرکت معنوی محتوا، ساختاری را می‌طلبد که با فطرت همگون و همخوان باشد. به همین دلیل مخاطبان با محتوای اثر ارتباط برقرار می‌کنند. جست‌وجو و پیداکردن خوشتن در سلوک الی‌ا... یکی از قدم‌های مهم برای حرکت‌های معنوی است. معمولا ما از بیرون ناظر و شاهد و قاری احوالات اولیای الهی هستیم و در این وضعیت به

شعر

همکاری شاعر ایرانی و تصویرگر عراقی در «شب‌های موشکیاران»

متن سه زبانه «شب‌های موشکیاران» سروده امیرحسین الهیاری با نقاشی‌هایی از باسم الرسام منتشر شد. شعر الهیاری را سعید سعیدپور به شعر انگلیسی و احمد تیموری بازگری به شعر عربی برگردانده‌اند. شب‌های موشکیاران در دهه ۸۰ سروده شده و خاطرات کودکی شاعر از روزها و شب‌های جنگ هشت‌ساله در آن نقش بسته است. هنرمند نقاش و تصویرساز عراقی، باسم الرسام، در این شعر، آن نقاشی کشید که در این کتاب آمده است. بنابراین کتاب حاضر، یک اثر ضد جنگ است، حاصل همکاری یک شاعر ایرانی و یک نقاش عراقی. شاعر در یادداشت ورودی کتاب چنین نوشته است: «شب‌های موشکیاران را پیش از اینها، در شب‌های موشکیاران، کودکی نوشته است که اکنون در من نفس می‌کشد و نقاشی‌هایش هم کار کودک دیگری است که هشت سال شریک کابوس‌های شبانه من بوده است. دشمن من دوست من. و من گویی هزاره‌هاست که می‌خواهم با دست تو بلندگو را بردارم و وضعیت را تا ابد سفید اعلام کنم. پس این همه تأخیر چرا؟» امیرحسین الهیاری، مترجم و پژوهشگر ادبیات کلاسیک و معاصر عرب و همچنین عرفان اسلامی است.



هیات انتخاب رویداد «روایت سرباز» معرفی شد

حسن ریاحی، هادی آرم و سیدمحمد میرزمانی سه نفر از استادان پیشکسوت موسیقی ایران بررسی آثار و سرودهای رسیده به دبیرخانه رویداد سرود «روایت سرباز» را به عهده گرفتند. دومین جایزه هنری بنیاد رودکی به مناسبت سومین سالگرد شهادت سردار حاج قاسم سلیمانی به موضوع سرود اختصاص یافته است. این رویداد هنری یکشنبه (۱۱دی) ساعت ۱۸ با همکاری بنیاد مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی و بنیاد رودکی در تالار وحدت برگزار می‌شود.



قاب

پیشخوان

کتاب آرا و اندیشه‌های علامه

محمدتقی جعفری چاپ شد

کتاب «علامه محمدتقی جعفری؛ سرگذشت و ایام، آرا و اندیشه‌ها» با گردآوری و تدوین و تنظیم علی جعفری توسط دفتر نشر فرهنگ اسلامی منتشر و راهی بازار نشر شد. این کتاب مجموعه‌ای از گفت‌وگوهای انجام‌شده



با علامه جعفری از سال ۱۳۴۰ تا ۱۳۷۰، حکایات، خاطرات، اندرزهای وی به اطرافیان، شرح مختصر آخرین روزهای زندگی علامه و خاطرات فرزندان، نزدیکان و دوستان وی است که توسط علی جعفری، فرزند وی گردآوری و تدوین شده‌اند. عبدا... نصری، برتراند راسل، منوچهر صدوقی‌سها، احسان طبری، محمد عبدالسلام، آیت... سید محمود طالقانی، محسن هشتودی، محمدتقی شرعیتی، شیخ عبدا... حائری و ... از جمله افرادی هستند که در این خاطرات و گفت‌وگوها حضور دارند. کتاب پیش‌رو پنج فصل دارد که به‌ترتیب عبارتند از: محمدتقی جعفری به بیان خودش، حکایات، خاطرات و اندرزها، واپسین روزها، محمدتقی جعفری در نگاه دیگران و آثار و تالیفات. این کتاب با ۲۸۸ صفحه، شمارگان ۱۰۰۰ نسخه و قیمت ۹۵ هزار تومان منتشر شده است.

